

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 1919, sp. zn. Kr I 32/19

Číslo: 39/1919

Právní věta:

I. K otázce stanovení výše škody způsobené trestným činem.

II. Zákonných sazeb hodnotních stanovených pro jistá kritéria při deliktech majetkových nutno i tehda použít, když sazby ty neodpovídají nynějším hodnotám zboží a peněz.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 12.04.1919

Spisová značka: Kr I 32/19

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Předpoklad, že poškozené byla zastřelením svině a čtyř hus způsobena škoda nad 200 K, bere stížnost v odpor. Než neprávem. Dovozuje sama správně, že v úvahu přichází rozdíl mezi vnitřní cenou věci věci před poškozením a po fyzickém znehodnocení jejím dle toho, do jaké míry nastala trestným činem neupotřebitelnost věci k použití jejímu dle obecného jejího určení. Právě ze zásady této však plyne, že nerozhodovala pouhá hodnota masa ze zastřelené svině. Neboť obžalovaný nepoškodil, t.j. nezničil nebo neučinil neupotřebitelným maso ze zabití svině ve váze 70 kg, nýbrž zastřelil svini dle tvrzení poškozené a znaleckého posudku chovnou. Že pak chovná svině zabitím „stává se pro majitele nezpůsobilou k užívání, jemuž dle obecného určení má sloužiti“, je na jevě. Není tedy správně tvrzení stížnosti, že výši škody pro trestní posouzení dlužno stanoviti toliko se zřetelem na zužitkování svině porážkou na maso (se stanoviska řeznického) a že stanovisko jiné bylo by pro obor práva trestního nepřipustno. Neboť poškození věci záleží v bezprávném zkrácení zájmu vlastníkovy na nezměněném trvání jeho věci takovým působením na věc tu, že existence a stav její dochází změny.

Je proto poškozením cizího vlastnictví nejen ničivé nebo rušivé působení na podstatu věci, ale i vše, co porušuje stav, odpovídající vůli vlastníkově co do součástek jeho majetku, a možnost, vůli tu uplatniti, pokud rušivá činnost ta není již zachycena některým jiným zákazem práva trestního na

ochranu vlastnictví. Je tudíž právně bezvadno, přijal-li soud nalézací za své stanovisko znalcovo, který ocenil svini jakožto chovnou, dle svých odborných znalostí při váze asi 70 kg obnosem 1600 K, z něhož vypočítává výši škody, srazil za maso částku 1100 K, takže zbývá na vyrovnání ztráty, povstalé zahnutím chovného zvířete 500 K.

Pokud stížnost konečně poukazuje k tomu, že obnosy stanovené novelou tak zvanou Ofnerovou ze dne 9. dubna 1910 č. 73 ř. z. pro jistá kritéria při deliktech majetkových neodpovídají nynějším hodnotám zboží i peněz, nutno jí odkázati k tomu, že tou dobou ještě u nás nedošlo ku změně ve směru tom a že soudům je dbáti zákonů platných. Možno tedy sice připustiti, že za dob, kdy obnosy zmíněné byly ještě ve shodě s poměry hospodářskými, byla by pravděpodobně i škoda poškozené bývala odhadnuta obnosem podstatně nižším; ale na posouzení viny obžalovaného ta okolnost vlivu míti nemůže, zvláště, když se ani pro obor práva trestního a jeho praxe nelze uzavíratí faktu, že ceny všeho zboží a tím i nabývací náklady na opatření si předmětů náhradních za věci zničené nebo ukradené, poškozené a pod. vskutku se značně zvýšily. Cena předmětů potřeby jest jich hodnotou, vyjádřenou v určitém obnosu peněz, t.j. mincí, pokud se týče jiných všeobecně uznaných platidel platné měny. Jest svou povahou v prvé řadě pojmem hospodářským a podmíněna poměry hospodářskými. Ježto poměry ty ustavičně se mění, podléhají následkem toho i ceny stálým změnám: říkáme, že ceny stoupají a klesají. Určuje-li trestní zákon kvalifikaci těch kterých deliktů majetkových výši škody vzešlé tomu, kdo byl postižen trestným činem, má na mysli zase jen ceny předmětů, na něž bylo útočeno; vždyť škoda ta rovná se zpravidla onomu nákladu, jež by musel činiti postižený trestním činem, aby si opatřil předměty, jež byly trestním útokem zmařeny, znetvořeny, znehodnoceny anebo odejmuty, aby byl, pokud jest možno, obnoven stav, jaký tu byl před spácháním trestného činu. Že míní trestní zákon jako směrnici proti roztržení trestních činů proti cizímu majetku směřujících jako zločinů, přečinů a přestupků toto všeobecně obvyklé a uznané hodnocení předmětů, vyjádřené v jejich cenách, vyplývá z toho, že v tomto ohledu nestanoví žádného jiného od toho se odchylovícího měřítka. Stouply-li ceny, staly se dokonce až přesprílišnými, musí je přijati a uznati každý, musí se s nimi spokojiti každý, třeba, že by jich výše nebyla nijak dostatečně odůvodněna. Jakémusi kolísání podléhaly ceny vždy i za pravidelných poměrů. Válkou změnil se arci podstatně poměr nabídky k poptávce a nastalo z různých příčin všeobecné zdražení všech potřeb životních. Všeobecnou drahotou, vyvolanou mimo jiné též poklesnutím hodnoty, platební a kupní síly peněz, trpí však veškeré třídy obyvatelstva a není téměř nikoho, kdo by jí nebyl postižen. Nelze naprosto nahlédnouti, proč by měl v oboru trestního práva pachatel, tedy právě ten, kdo útočil na cizí majetek, kdo takto přivodil zákonu se příčící změnu poměrů hospodářských a majetkových a tím způsobil škodu, se domáhati toho a činiti nárok na to, aby vůči němu nebyly uznány tyto vysoké ceny, v platné korunové měně vyjádřené, aby takto se bylo odchýleno od jedině možného a zákonem zamýšleného způsobu určení škody z činu vzešlé. Použije-li se těchto vysokých cen proti tomu, kdo se dopustil toho kterého činu cizí majetek porušujícího, neděje se nu zajisté nižádná křivda a nemůže se tím nijak pokládati za stížena, jelikož jsou mu povědomy hospodářské poměry, za nichž jedná, na nichž jest závislým v každém ohledu jeho čin a od nichž jeho činu odpoutati nelze, jelikož jest si úplně vědom toho, že věc, na niž útočí, stoupla značně v ceně, stala se cennější, a jelikož musí právě tak, jako jiné vědomé předpoklady a důsledky svého jednání, zodpovídati i tyto vyšší ceny. Nepřijde na to, že nabývá případně svým jednáním předmětů, jež měly dříve cenu daleko nižší, jelikož nerozhoduje jeho zisk a užitek, nýbrž ujma, již trpí ten, kdo byl postižen jeho činem. Ujmu tu možno správně vymeziti toliko přihlížejíc k hospodářským poměrům, za nichž byl čin spáchán, a vzhledem na dobu spáchání činu. Pachatel zodpovídá tu hospodářskou škodu, kterou způsobil, a té nelze jinak určití než přihlížejíc k hospodářským poměrům, jak se právě utvářily.